

KONTIOLAHDEN LUKION
OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

Päivitetty 27.10.2025

SISÄLLYS

1. Opiskeluhuollon keskeiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet.....	2
2. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut.....	3
2.1. Opiskeluterveydenhuollon palvelut.....	4
2.2. Kuraattori- ja psykologipalvelut	5
3. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat	6
3.1. Lukion yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä ja sen toiminta	7
3.2. Yhteistyö ja käytänteet lukion terveellisyyden ja turvallisuuden sekä lukion hyvinvoinnin tarkastuksissa	8
3.3. Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäisemisen ja käyttöön puuttuminen	8
3.4. Terveiden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen	9
3.4.1. Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä	9
3.4.2. Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa.....	10
4. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen	10
4.1. Monialainen asiantuntijaryhmä.....	10
4.2. Tarvittavan opiskeluhuollon järjestäminen kurinpitotoimen tai opiskelijan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä	12
5. Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa	12
5.1. Opiskelijoiden osallisuus	12
5.2. Koulun ja hoitajien välinen yhteistyö.....	13
6. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen	14
7. Liitteet	15

1. Opiskeluhuollon keskeiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet

Opiskeluhuollosta ja siihen liittyvistä suunnitelmista säädetään oppilas- ja opiskelija-huoltolaissa (1287/2013). Opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten tulee laatia oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma, jossa tulee olla kuvattuna seuraavat asiat:

- Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut
- Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat
- Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen
- Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa
- Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Tässä opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan Kontiolahden lukion opiskeluhoitoa edellä mainittujen osa-alueiden mukaisesti.

Kontiolahden lukion keskeisenä opiskeluhuollon tavoitteena on oppilas- opiskeluhoitolain mukaisesti edistää:

- 1) opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia sekä osallisuutta ja ehkäistä ongelmien syntymistä sekä
- 2) oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja koulun välistä yhteistyötä.

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhuollon tehtävänä on turvata opiskelijoiden tarvitsema opiskelijahuoltopalvelujen yhdenvertainen saatavuus ja laatu. Opiskeluhoito on tärkeä osa lukion perustoimintaa ja liittyy läheisesti koulun kasvatus- ja opetustehtävään.

Opiskeluhoitoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoitona. Tämän lisäksi opiskelijoilla on lakisääteinen oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoitoon. Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoito, jota opetukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoidolliset lääkäripalvelut. Siun sote vastaa ja tuottaa opiskeluhoitopalvelut.

Kontiolahden lukion opiskeluhoitotyön toimintaperiaatteena on opiskelijan edun ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ensisijaisuuden huomiointi. Opiskeluhoiltoa toteutetaan monialaisena yhteistyönä eri ammattikuntien välillä varmistaen opiskelijan saamat laaja-alaiset ja kohdennetut palvelut. Keskeisinä opiskeluhoitotyötä ohjaavina arvoina ovat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen opiskelijaan ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

2. Opiskeluhoillon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoiltopalvelut

Lukuvuosi 2025-2026	Kouluterveydenhoitaja	Koulukuraattori	Koulupsykologi
Valtakunnallinen mitoitus opiskelijaa / työntekijä	570	670	780
Kontiolahden keskiarvo opiskelijaa / työntekijä	285 opiskelijaa 0,5 htv	268 opiskelijaa 0,4 htv	156 opiskelijaa 0,2 htv
Kontiolahden lukio	188 opiskelijaa	188 opiskelijaa	188 opiskelijaa
Koulun perustelut em. arviolle	Terveystarkastukset kaikille aloittaville sekä kutsunanalaisille ja muut vastaanotolla käynnit	Psykologin info ja esittäytyminen kaikille opiskelijoille sekä varatut tapaamisajat ja oppimistutkimukset	Kuraattorin info ja esittäytyminen kaikille opiskelijoille sekä varatut tapaamisajat

Kontiolahden lukion opiskeluhoillon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä opiskeluympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhoiltoa toteutetaan oppilasta ja opiskeluhoiltolain mukaisesti sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhoiltona.

Kontiolahden lukiossa opiskelee noin 200 opiskelijaa. Valtaosa lukion opiskelijoista on suorittanut peruskoulun Kontiolahdessa. Opiskelijoiden terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta edistävien ja ylläpitävien toimien lisäksi useat nuoret tarvitsevat tukea opintojensa saattamiseksi loppuun. Tuen tarve voi aiheutua tilapäisestä jälkeen jäämisestä opinnoissa, oppimisvaikeuksista tai opiskelun edellytysten heikentymisestä.

Osalla opiskelijoista saattaa olla psyykkiseen vointiin, sosiaalisiin tilanteisiin tai elämäntilanteeseen ja arjen hallintaan liittyviä ongelmia, joista selviytyäkseen opiskelija tarvitsee tukea.

Lukiolaisten käytettävissä olevia opiskeluhoitopalveluita ovat opiskeluterveydenhuolto- sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. Opiskeluhoillon opiskeluterveydenhuollon sekä kuraattori- ja psykologipalvelujen ammattiryhmien toimenkuvat sisältävät sekä yhteisöllistä että yksilökohtaista työtä. Opiskeluhoillon työntekijät tekevät monialaista yhteistyötä lukion sisällä sekä ulkopuolella. Lukion ulkopuolella opiskeluhoillon toimijat tekevät yhteistyötä sekä yhteisölliseen että yksilölliseen opiskeluhoiltoon liittyen erilaisten nuorille ja heidän perheilleen palveluita tarjoavien tahojen kanssa (esimerkiksi Kontiolahden kunnan nuorisopalvelut, Luotsi työllisyyspalvelut, etsivä nuorisotyö, nuorten palvelukeskus, nuorisopsykiatrian poliklinikka, mielenterveys- ja päihdepalvelut (Mieli-yksikkö) sekä sosiaalipalvelut). Lisäksi opiskeluhoillon työntekijät osallistuvat opiskeluhoillon kehittämiseen, arviointiin ja seurantaan.

2.1. Opiskeluterveydenhuollon palvelut

Opiskeluterveydenhuolto on lakisääteistä palvelua, johon sisältyy opiskelijoiden terveyden, hyvinvoinnin ja opiskelukyvyn seuranta ja edistäminen sekä sairauksia ehkäisevä toiminta. Siihen sisältyy myös terveyden- ja sairaanhoitopalvelut mukaan lukien mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen sekä suun terveydenhuollon palvelut. Opiskeluterveydenhuollossa kartoitetaan opiskelijan tuen ja/tai tutkimusten tarvetta sekä tarvittaessa ohjataan tutkimuksiin ja hoitoon. Tavoitteena on mahdollisimman varhainen tunnistaminen. Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyy myös opiskeluympäristön terveellisyyden, turvallisuuden ja opiskeluyhteisön hyvinvoinnin turvaaminen ja parantaminen yhdessä muun opiskeluhoillon kanssa.

Opiskeluterveydenhuolto on maksutonta alle 18-vuotiaille. Tämän jälkeen osa maksuista määräytyy asiakasmaksulain mukaisesti. Ehkäisevät palvelut, kuten esimerkiksi terveystarkastukset ovat kaikille maksuttomia.

Terveystarkastuksissa arvioidaan opiskelijan fyysistä ja psyykkistä terveydentilaa sekä psykososiaalista hyvinvointia sekä pyritään löytämään mahdolliset sairaudet sekä terveyttä ja hyvinvointia uhkaavat haasteet mahdollisimman varhain. Myös rokotustietojen ajantasaisuus tarkistetaan ja tarvittaessa puutteellista rokotussuojaa voidaan täydentää kansainvälisen rokotusohjelman mukaiseksi.

Lukio-opintojen aikana terveystarkastusta tarjotaan ensimmäisen lukuvuoden aikana. Kutsuntaikäisille terveydenhoitajan ja myöhemmin lääkärin tarkastus toteutetaan toisen lukuvuoden aikana. Kutsuntatarkastus on pakollinen kutsuntaikäisille miespuolisille opiskelijoille.

Yhteyttä terveydenhoitajaan voi ottaa opiskelija itse, mutta myös huoltaja voi olla yhteydessä. Yhteydenotto voi tapahtua puhelimitse (013 330 5618) tai Siun soten digitaalisten palveluiden kautta. Siun soten digipalveluissa koulu- ja opiskeluterveydenhuollolla on käytössä kaksi eri viestintäkanavaa; kiireetön asiointikanava terveyteen liittyvien asioiden hoitoon omalle terveydenhoitajalle sekä reaaliaikainen chat-palvelu tunnistautuneena tai nimettömästi keskusteluun terveydenhoitajan kanssa. Koulujen ylläpitämään Wilma-järjestelmää ei voi enää käyttää tietosuojasystä terveysasioiden hoitamiseen.

Opiskelijat voivat hakeutua terveydenhoitajien avoimelle vastaanotolle ilman ajanvarausta päivittäin klo 10.30–11.30 välisenä aikana. Muuten käynnit terveydenhoitajan luona ainoastaan ajanvarauksella. Terveyspalvelu on tavattavissa koululla kolmena päivänä viikossa. Terveyspalvelun työtilat sijaitsevat G-siivessä, G3-oven takana. Käynti vastaanotolle ulkokautta.

2.2. Kuraattori- ja psykologipalvelut

Opiskelijalla on oikeus saada tapaaminen kuraattorin tai psykologin kanssa seitsemän koulupäivän sisällä ja kiireellisissä asioissa samana tai seuraavana päivänä. Kiireellisyysarvion tekevät kuraattori ja psykologi saamiensa tietojen pohjalta. Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhuollon psykologin ja kuraattorin opiskelijalle antamaa tukea ja ohjausta. Kuraattori- ja psykologipalveluja toteutetaan opiskelijan tilanteen mukaan ja hänen kanssaan sopien yhteistyössä huoltajien tai muiden läheisten kanssa. Kuraattori ja psykologi tekevät opiskelijan luvalla yksittäisten opiskelijoiden asioissa yhteistyötä opettajien ja muiden verkostossa toimivien tahojen kanssa. Tuen tarvetta arvioidaan ja tukitoimia suunnitellaan yhteistyössä huoltajien sekä lukion muun henkilöstön kanssa.

Koulukuraattori tukee opiskelijaa kokonaisvaltaisesti. Hän tarjoaa keskusteluapua ongelmissa ja auttaa löytämään vaihtoehtoja ongelmien ratkaisuun. Aiheet voivat liittyä muun muassa koulumotivaatioon, arjen haasteisiin, ihmissuhteisiin, mielialahaasteisiin, päihteisiin, talouteen ja työllistymiseen liittyen. Kuraattori tukee, ohjaa ja antaa neuvontaa opiskelijalle sekä hänen lähipiirilleen. Kuraattori antaa myös konsultaatioapua lukiossa työskenteleville. Kuraattori ohjaa tarpeenmukaisesti muiden palveluiden

piiriin. Tiivis ja monialainen yhteistyö on tärkeää opiskelijan lähipiirin, lukion henkilöstön, opiskeluhuollon ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Kuraattori on tavattavissa 2pv/viikossa.

Psykologi toimii lukiolaisten tukena esim. opiskelun ongelmakohtiin, oppimisvaikeuksiin, elämäntilanteeseen, nuoruus- ja aikuisiän nivelvaiheeseen, ihmissuhteisiin, mielen terveyteen ja tulevaisuuden suunnitteluun/itsenäistymiseen liittyvissä tilanteissa. Psykologi tarjoaa lukiolaisille ohjauskeskusteluja ja ohjaa tarvittaessa psykoterapiatarpeen arviointiin. Tarvittaessa psykologin kautta toteutuvat myös psykologiset tutkimukset esim. oppimisvaikeusasioissa. Psykologi voi myös ohjata jatkotutkimuksiin erikoissairaanhoidon tai nuorisopalvelukeskukseen sekä voi konsultoida psykiatria. Opiskelijan antamalla luvalla psykologi voi tehdä yhteistyötä opettajien, vanhempien, terveydenhoitajan ja koulukuraattorin kanssa. Opiskelija voi varata ajan suoraan psykologilta. Käynnit ovat luottamuksellisia. Psykologi on tavattavissa 1-2 päivänä viikossa.

3. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

Yhteisöllisellä opiskeluhoitolla tarkoitetaan lukion toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllinen opiskeluhoito on ennaltaehkäisevää toimintaa, jonka lähtökohtana ovat lukiomme toimintakulttuurin periaatteet: yhteisöllisyys, suvaitsevaisuus, turvallisuus, avoimuus, itsensä ja toisten kunnioittaminen ja yhdessä tekeminen. Yhteisöllisen opiskeluhoitotoimeen osallistuu koko lukion henkilöstö ja sitä kautta vastuu kouluyhteisön turvallisuudesta ja muusta hyvinvoinnista on kaikilla kouluyhteisössä työskentelevillä.

Yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta lukiossa vahvistaa hyvä informaation kulku: jokainen tietää, mitä lukiossa on meneillään ja miten toimitaan. Käytännön asioista tiedotetaan koulun kotisivuilla, keskusradion kautta kuulutuksilla ja luokissa tuntien yhteydessä tai erillisissä ryhmänohjaustuokioissa kertoen. Tärkeä viestien välittäjä opettajan, opiskelijan ja huoltajan välillä on hallinto-ohjelma Wilma, jonka käyttöön ohjataan niin opiskelijat kuin heidän huoltajansa heti nuoren aloittaessa lukio-opinnot. Lukio-opintojen alkaessa opiskelijat saavat myös opinto-oppaan.

Opiskelija ja huoltaja voivat pitää yhteyttä koulun henkilökuntaan, esim. rehtoriin, opettajiin, opinto-ohjaajaan, erityisopettajaan, kuraattoriin, psykologiin, terveydenhoitajaan, myös puhelimitse tai koulussa keskustellen. Ryhmänohjaaja vastaa osaltaan hyvästä informaation kulusta ryhmälleen ja opiskelijoidensa huoltajille.

Lukion hyvää yhteishenkeä ylläpitävät arkisen vuorovaikutuksen lisäksi erilaiset yhteiset tapahtumat ja juhlat, joita opettajat ja opiskelijat valmistelevat yhdessä. Tutor- ja opiskelijakuntatoiminta edistävät yhdessä tekemistä, vastuun kantamista ja opettavat yhteisiin asioihin vaikuttamista.

Opiskelijoiden ja lukioyhteisön hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta seurataan säännöllisesti. Tuloksia saadaan muun muassa kouluterveyskyselyistä (2025), lukuvoosikyselyistä (2025) ja oppilaitosten turvallisuuden, terveellisyyden ja hyvinvoinnin tarkastusten (11/2022) kautta.

Tulokset käydään läpi opettajainkokouksissa sekä esitellään opiskelijakunnan hallitukselle. Tämän jälkeen käymme yhdessä läpi parannusehdotuksia. Toteuttavana osapuolena toimii lukion opiskelijahuoltoryhmä.

3.1. Lukion yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä ja sen toiminta

Lukiossa toimii lukion rehtorin johtama yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä, jonka tehtävänä vastata lukion opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmän keskeinen tehtävä on oppilaitosyhteisön terveellisyyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Ryhmä hyödyntää kehittämistyössään esim. koulu- ja opiskelijaryhmäkohtaisia selvityksiä ja valtakunnallisten terveyskyselyjen tuloksia. Ryhmään kuuluvat rehtorin lisäksi opinto-ohjaaja, terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori, erityisopettaja, etsivä nuorisotyö ja vararehtori. Tarpeen mukaan, mutta vähintään kerran vuodessa kutsutaan lisäksi henkilökunnan muita edustajia. Mukaan voidaan kutsua myös erilaisten sidosryhmien edustajia (esim. Ohjaamon tai sosiaalitoimen työntekijöitä). Huoltajien mielipiteitä kuullaan ja otetaan huomioon erilaisten huoltajakyselyiden avulla. Opiskelijoiden edustajana ryhmässä toimii opiskelijakunnan hallituksen puheenjohtaja kerran lukuvuodessa tai tarvittaessa useammin.

Ryhmä kokoontuu lukuvuoden aikana tarpeen mukaan mutta vähintään kaksi kertaa lukukauden aikana. Kokouksissa toimii puheenjohtajana lukion rehtori. Rehtori laatii yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän kokoukseen esityslistan, joka toimitetaan etukäteen ryhmän jäsenille. Esityslista muodostuu puheenjohtajan, yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän jäsenten, opiskelijoiden, huoltajien, lukion henkilöstön tai muun tahon

(esim. nuorisotoimi) esille tuomista asioista tai lukion ajankohtaisista teemoista. Kokouksista laaditaan muistio, joka on julkinen opiskelijoille, huoltajille sekä lukion henkilöstölle.

3.2. Yhteistyö ja käytänteet lukion terveellisyden ja turvallisuuden sekä lukion hyvinvoinnin tarkastuksissa

Hyvät työ- ja oppimisolosuhteet luovat edellytykset koko lukion hyvinvoinnille, työkyvyn säilymiselle ja tulokselliselle oppimiselle. Lukioyhteisön ja oppimisympäristön terveellisyys ja turvallisuus tarkastetaan kolmen vuoden välein yhteistyössä lukion ja sen oppilaiden, terveydenhuollon, terveystarkastajan, henkilöstön työterveyshuollon, työsuojeluhenkilöstön ja tarvittavien muiden asiantuntijoiden kanssa. Lukion tulee olla terveellinen, turvallinen, esteetön ja esteettisesti viihtyisä. Tarkastuksessa huomioidaan fyysiset työolot, kuten sisäilman laatu, työskentelyn ergonomia, tapaturmavarat, kalusteiden, sosiaalitulojen, säilytystilojen ja siivouksen asianmukainen taso. Tarkastuksesta laaditaan raportti ja havaituista puutteista ja niiden korjaamisesta laaditaan suunnitelma. Arvioinnissa todettujen puutteiden korjaamista seurataan vuosittain.

3.3. Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäisemisen ja käytön puuttuminen

Kontiolahden kunta on savuton kunta. Siten myös Kontiolahden lukion sisätiloissa tai koulun alueella on tupakointi kielletty. Koulussa ei myöskään voi lainsäädännön antamien määräysten nojalla käyttää tupakkatuotteita (tupakka, nuuska, sähkötupakka, nikotiinipussit). Alkoholin tai muiden huumaavien aineiden käyttäminen tai niiden vai kutuksen alaisena ei koulussa saa esiintyä.

Opiskeluhoitoryhmä vastaa osaltaan päihteiden käyttöön liittyvästä ennaltaehkäisevästä työstä. Havaittuun käyttöön puututaan järjestyssäännöin.

Mikäli opiskelija käyttää koulualueella tai koulun sisällä tupakkatuotteita, alkoholia tai muita huumaavia aineita, ohjataan hänet välittömästi rehtorin puhutteluun. Rehtori tekee arvion jatkoseurauksista ja mahdollisista rangaistuksista. Opiskeluhoollon toimesta sovitaan opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa mahdollisesta hoidon tarpeesta ja jatko-ohjauksesta hoidon pariin.

3.4. Terveiden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen

3.4.1. Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Kontiolahden lukion opetussuunnitelmaan 2021 kuuluu liitteenä erillinen suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Tässä erillisessä suunnitelmassa kuvataan pääosin seuraavia keskeisiä asioita:

Lukiossa pyrimme edistämään lukioyhteisön henkistä ja fyysistä viihtyvyyttä sekä tukemaan moniarvoisuutta ja opiskelijoiden persoonallisuuden kasvua (lukion järjestys- säännöt 4§). Tavoitteena on taata jokaiselle opiskelijalle turvallinen opiskeluympäristö, joka tukee hänen henkistä ja fyysistä kasvuaan ja jossa ei esiinny kiusaamista eikä häirintää.

Kiusaamisella tarkoitetaan toisen henkilön tahallista fyysistä tai henkistä loukkamista. Kiusaamisen muotoja voivat olla esimerkiksi sanaton tai sanallinen kiusaaminen, ryhmästä pois jättäminen, fyysinen kiusaaminen, väkivalta ja nettikiusaaminen. Seksuaalinen häirintä voi olla sanallista tai fyysistä.

Kiusaamisen ehkäiseminen kuuluu kiinteästi ryhmänohjaukseen sekä opinto-ohjaukseen, joissa pyritään lisäämään opiskelijoiden tietoutta kiusaamisen eri muodoista sekä siitä, että kaikenlainen kiusaaminen ja häirintä ovat oppilaitoksessa kiellettyä. Kiusaamista pyritään myös ennaltaehkäisemään edistämällä lukioyhteisön ryhmähenkeä erilaisten tapahtumien (mm. ryhmäytyminen, gaala, yökoulu) avulla.

Mahdollisiin kiusaamis- tai häirintätilanteisiin puuttuminen on jokaisen opettajan velvollisuus. Opiskelijoita rohkaistaan tuomaan ryhmänohjaajan tai muun opettajan tietoon häiritseväksi kokemansa puheet tai teot. Myös tutoropiskelijat voivat toimia kiusatun vertaistukena ja tuoda tilanteita opettajien tietoon. Kiusaamis- tai häirintätilanteen selvittelyyn voivat osallistua tarpeen mukaan ryhmänohjaaja, muu opettaja, rehtori, kuraattori tai psykologi yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa. Tarvittaessa kiusattu opiskelija voidaan ohjata ulkopuolisen tuen piiriin. Jos kiusaaja on rikkonut lakia, on tehtävä ilmoitus poliisille. Ilmoituksen voi tehdä oppilaitoksen edustaja, kiusattu opiskelija tai hänen huoltajansa.

Kiusaamisen ja häirinnän esiintymistä kartoitetaan mm. kouluterveyskyselyllä sekä opiskelijapalautekyselyllä.

Suunnitelmia kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi käydään läpi opiskelijoiden kanssa ryhmänohjauksessa. Henkilökunnalle saatetaan suunnitelmat tiedoksi, erityisesti uusien työntekijöiden perehdytyksessä.

3.4.2. Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Lukiolla on erillinen kriisisuunnitelma ja kriisitoimintaohjeistus, kuten myös pelastussuunnitelma, joiden pohjalta toimitaan erilaisissa uhka- ja vaaratilanteissa. Suunnitelmat ovat sähköisessä muodossa lukion verkkokansiossa.

Uhka- ja vaaratilanteita käydään läpi henkilökunnan ja opiskelijoiden kanssa turvallisuuskävelyillä ja ryhmänohjaustuokioilla.

Vakavissa kriisitilanteissa tukeudutaan Siun Soten kriisiryhmään. Yhteyshenkilönä toimii psykologi Minna Eskelinen, johon rehtori ottaa yhteyttä koulun tarvitessa kriisiapua.

Kontiolahden lukiolla on erillinen kriisisuunnitelma, joka kuuluu liitteenä myös lukion opetussuunnitelmaan 2021.

4. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen

Opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon, jota ovat terveydenhuollon palvelut, opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä monialainen yksilökohtainen opiskeluhuolto. Opiskelija ja/tai hänen huoltajansa voivat ottaa suoraan yhteyttä terveydenhoitajaan, psykologiin tai kuraattoriin. Ryhmänohjaaja opiskelijan lähihiohjaajana seuraa ryhmänsä opiskelijoiden edistymistä opinnoissa ja havaitessaan opiskelussa vaikeuksia (esimerkiksi poissaoloja), keskustelee havainnoistaan opiskelijan kanssa. Opiskelijan luvalla tai yhdessä hänen kanssaan hän ottaa yhteyttä edellä mainittuihin asiantuntijatahoihin tilanteen selvittämiseksi ja tarpeellisten palvelujen järjestämiseksi.

Samoin jos kuka tahansa opettaja huomaa yksilökohtaisen opiskeluhuollon tarvetta, hän keskustelee havainnoistaan opiskelijan kanssa ja opiskelijan luvalla käynnistää yksilökohtaisen opiskelijahuollon toimenpiteet opiskelijan tukemiseksi. Oppilaitoksen henkilökunta voi konsultoida opiskeluhuollon henkilökuntaa yksittäisen opiskelijan asioissa myös ilman opiskelijan lupaa, jolloin konsultointi tapahtuu nimettömänä.

4.1. Monialainen asiantuntijaryhmä

Yksittäisen opiskelijan tai tietyn opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhuoltopalvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään yksilökohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia

opiskeluhuollon yhteistyötahoja tai opiskelijan läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta.

Yksilökohtaiseen asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Ryhmän kokoaa se opiskeluhuollon tai oppilaitoksen henkilökunnan edustaja, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu.

Opiskelijan tai huoltajan suostumus pyydetään aina yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella. Suostumus voidaan pyytää suullisesti siinä vaiheessa, kun aletaan koota yksilökohtaista asiantuntijaryhmää ja nimetä sen jäseniä. Suullinen suostumus vahvistetaan kirjallisesti ensimmäisellä kokoontumiskerralla. Jos asiantuntijaryhmän kokoonpanoon tulee myöhemmin muutoksia, tehdään niistä merkintä lomakkeeseen. Suostumuslomake arkistoidaan lukion kassakaappiin.

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon asioissa voidaan nimettömänä aina ja nimellä opiskelijan suostumuksella konsultoida lukion opinto-ohjaajaa opintoihin ja ohjaukseen liittyvissä asioissa. Myös jatko-opintoihin liittyvissä asioissa voidaan konsultoida opinto-ohjaajaa. Opinto-ohjaajaa suositellaan kutsuttavaksi yksilökohtaiseen asiantuntijaryhmään, mikäli opiskelijan opiskelutahtia tai kurssisuunnitelmia on syytä muuttaa merkittävästi.

Yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelystä yksilökohtaisessa asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhuoltokertomus. Opiskeluhuoltokertomus kirjataan hallinto-ohjelma Wilmaan. Asiantuntijaryhmän nimeävä vastuuhenkilö kirjaa opiskeluhuoltokertomukseen yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot. Opiskeluhuoltokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä ja siihen kirjataan seuraavat asiat:

- opiskelijan henkilötiedot
- asian aihe ja vireille panija
- opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet
- tiedot asian käsittelystä opiskeluhuoltoryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot
- toteutetut toimenpiteet

- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-ase-
mansa.

Yksittäistä opiskelijaa koskevat opiskeluhuoltorekisteriin tallennetut tiedot ovat sa-
lassa pidettäviä. Monialainen asiantuntijaryhmä määrittelee yhteistyössä opiskelijan
(tarvittaessa myös huoltajan kanssa), kenellä on oikeus nähdä opiskeluhuoltokerto-
muksen asiakirjat ja miltä osin, jos lupa ryhmän ulkopuoliselle henkilölle annetaan.
Opiskeluhuoltorekisterin vastuuhenkilönä lukiossa toimii lukion rehtori.

4.2. Tarvittavan opiskeluhuollon järjestäminen kurinpitotoimen tai opiskeli- jan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Mikäli opiskelijalta evätään kurinpidollisten toimien vuoksi oikeus osallistua opetuk-
seen, järjestetään opiskelijalle etäopetusmahdollisuus. Tällöin opiskelija voi opiskella
etänä lukion opintoja. Etäopiskelusta laaditaan erillinen opiskelusuunnitelma opiske-
lija, aineenopettajien ja ryhmänohjaajan toimesta. Aineenopettajien ja ryhmänohjaa-
jan tehtävänä on informoida opiskelijaa etäopinnoista ja seurata opiskelujen etene-
mistä. Opiskelijalle järjestetään tarvittavat opiskeluhuoltopalvelut kurinpitotoimien ja
opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä.

5. Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvoin- tia tukevien tahojen kanssa

5.1. Opiskelijoiden osallisuus

Opiskelijakunnan edustajana opiskelijakunnan hallituksen jäsen osallistuu yhteisöllisen
opiskelijahuollon tapaamisiin vähintään kerran lukukaudessa toiminnan suunnittelun
ja arvioinnin osalta. Lisäksi opiskelijoiden mielipiteitä huomioidaan erilaisten kyselyi-
den ja esim. tutoreiden palautelaatikon vastausten perusteella. Opiskelijat osallistuvat
aktiivisesti koulun tapahtumien ja juhlien ym. järjestämiseen.

Yksilöllisessä opiskelijahuollossa opiskelija suunnittelee aktiivisesti omia opintojaan ja
tarvitsemaansa tukea yhdessä nimeämiensä opiskeluhuollon henkilöiden kanssa.

5.2. Koulun ja huoltajien välinen yhteistyö

Perusasteelta lukioon siirryttäessä opetusjärjestelyt, yhteistyömuodot sekä yhteistyökumppanit muuttuvat. Lukiolaissa ja opetussuunnitelman perusteissa määritellään periaatteet kodin ja koulun yhteistyölle. Yhteistyöllä pyritään tukemaan opiskelijan tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Vuorovaikutus edellyttää osapuolten keskinäistä luottamusta, tasavertaisuutta ja toistensa kunnioittamista. Hyvällä yhteistyöllä turvataan tarvittavien tukitoimien aloitus mahdollisimman varhain. Luottamuksellinen nivelvaiheen tiedonsiirto ja keskustelu nuoresta on ensiarvoisen tärkeää, jotta lukiossa voidaan saumattomasti jatkaa nuoren tukemista.

Yhteistyömuotoja lukion ja opiskelijoiden huoltajien välillä ovat:

- Vanhempainillat
 - Lukiossa järjestetään jokaiselle vuosiluokalle vanhempainiltoja, joissa tiedotetaan tärkeistä ja ajankohtaisista lukio-opiskeluun liittyvistä asioista.
 - Lukion aloittavien opiskelijoiden vanhemmille vanhempainilta pyritään järjestämään mahdollisimman varhain, jotta pystytään tiedottamaan lukio-opiskelusta ja lukion käytännöistä.
 - Vanhempainiltojen ryhmäkohtaisessa osuudessa huoltajilla on mahdollisuus tavata ryhmänohjaaja sekä muuta koulun henkilökuntaa.
- Opettajien arjen yhteistyö kodin kanssa: sähköpostit, puhelut, Wilma; viestit, tiedotteet, poissaolojen seuranta, tuen antaminen jne.
- Jaksoarviointit jokaisen jakson päättyessä
- Etenemisen arviointit 4. jakson jälkeen
- Yksilökohtaisen monialaisen asiantuntijaryhmän kokoukset
- Koulun tapahtumat, joihin huoltajat voivat osallistua
- Opinto-opas
- Koulun kotisivut
- Huoltaja- ja opiskelijakyselyt, jotka toteutetaan Wilma-kyselynä ja joihin vastaamiseen opastetaan 5. jakson aikana

Kasvatukseen, hyvinvointiin tai oppimiseen liittyvissä pulmatilanteissa yhteistyö huoltajien kanssa tiivistyy. Aineenopettaja, ryhmänohjaaja, opinto-ohjaaja tai rehtori neuvottelee nuoren kanssa erilaisista oppimiseen liittyvien tukitoimien mahdollisuuksista. Kotiin otetaan yhteyttä esimerkiksi puhelimitse tai Wilman kautta. Opiskelijan asioihin

liittyen perustetaan yksilökohtainen moniammatillinen opiskelijahuoltoryhmä ja tarvittaessa järjestetään tapaaminen opiskelijan, huoltajien ja muiden tahojen kanssa.

Mikäli kyse on oppimisvaikeudesta, joka oikeuttaa erityisjärjestelyihin tai arvosanan korotukseen ylioppilaskirjoituksissa, niin yhteistyössä opiskelijan ja huoltajien kanssa tehdään tarvittavat hakemukset ylioppilastutkintolautakunnalle. Koulun kautta on mahdollisuus saada erityisopettajan lausunto. Erityisjärjestelyjä varten tarvittavia asiantuntijalausuntoja ohjataan hakemaan ulkopuolisilta yhteistyötahoilta.

Huoltajien tulee huolehtia nuoren säännöllisestä koulunkäynnistä. Poissaoloista voi saada tiedon Wilma-liittymästä tai ryhmänohjaajalta. Huoltajan tulee tiedottaa poissaolosyistä ja hyväksyä nuorensa poissaolot viimeistään jaksotodistuksen yhteydessä allekirjoitettavalla poissaoloselvityksellä. Vapautus koulussa käymisestä myönnetään vain pakottavasta syystä ja lupaa tulee pyytää hyvissä ajoin varmistaen, että korvaava opiskelu onnistuu.

Koulun ulkopuoliset yhteistyötahot on kirjattu koulun kriisisuunnitelmaan.

6. Opiskeluhooltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Opiskeluhooltosuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä vastaa lukion yhteisöllinen opiskeluhooltoryhmä. Opiskeluhooltosuunnitelman päivitys tehdään opiskeluhooltoryhmän ja opettajakunnan toimesta ja suunnitelman laadinnassa, päivittämisessä ja siitä tiedottamisessa kuullaan opiskelijayhteisöä sekä huoltajia.

Opiskeluhooltoon kehitettäessä hyödynnetään opiskeluhoollissa muodostunutta tietoa sekä huoltajilta ja erityisesti opiskelijoilta saatavaa tietoa. Olennainen osa seuranta on opettajien ja muun henkilökunnan jokapäiväinen muun työn ohessa tekemä havainnointi ja opiskelijoiden olojen seuraaminen.

Ryhmänohjaaja toteuttaa lukioon tuleville opiskelijoille opintojen alussa tulohaastattelun. Opiskelijoiden omaa käsitystä hyvinvoinnistaan ja heidän saamistaan palveluista seurataan vuosittain keväällä toteutettavilla opiskelijakyselyillä, samoin kuin terveydenhoitajan terveystarkastusten yhteydessä tekemillä kyselyillä. Huoltajakyselyt antavat huoltajien näkemyksen nuorten hyvinvoinnista. Laajempaa näkemystä opiskelijoiden hyvinvoinnista, hyvinvoinnissa tapahtuneista muutoksista ja käytössä olevista opiskeluhoollon palveluista saadaan THL:n joka toinen vuosi suorittaman nuorison kouluterveyskyselyn avulla.

Opiskeluhoitoryhmä asettaa vuosittain tavoitteet opiskeluhuollon parantamiseksi. Lisäksi se tarkastelee kyselyiden tilannetta ja henkilökunnan havaintoja, ja näiden perusteella etsii parannuksia korjausta vaativiin kohteisiin. Lukuvuoden lopussa ryhmä tekee arvioinnin opiskeluhuollon toteutumisesta.

7. Liitteet

Liite 1: SUOSTUMUS OPISKELIJAA KOSKEVAN OPISKELUHUOLTOASIAN KÄSITTELYYN

Liite 2: SUOSTUMUS OPISKELUHUOLTOASIAN KÄSITTELYYN PALAVERISSA

Liite 3: OPISKELUHUOLTOKERTOMUS

Liite 4: KOULUTUKSEEN OSALLISTUMISEN SEURANTA

Liite 5: SUUNNITELMA KURINPITOKEINOJEN KÄYTTÄMISESTÄ JA NIIHIN LIITTYVISTÄ MENETTELYISTÄ

Liite 6: SUUNNITELMA OPISKELIJOIDEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

SUOSTUMUS OPISKELIJAA KOSKEVAN OPISKELUHUOLTOASIAN KÄSITTELYYN

OPISKELIJA: _____

SYNTYMÄAIKA: _____

ASIA:

ASIAA SAAVAT KÄSITELLÄ:

- rehtori
- opinto-ohjaaja
- ryhmänohjaaja
- aineenopettaja, kuka:
- erityisopettaja
- terveydenhoitaja
- koulukuraattori
- koulupsykologi
- lääkäri
- nuorisotyöntekijä
- muu asiantuntija, kuka:
- huoltajat
- muu henkilö, kuka:

Kontiolahdessa ____ / ____ 20 ____

suostumuksen antaja

SUOSTUMUS OPISKELUHUOLTOASIAN KÄSITTELYYN PALAVERISSA ___/___20__

OPISKELIJA: _____

SYNTYMÄAIKA: _____

ASIA:

LÄSNÄ ASIAN KÄSITTELYSSÄ SAAVAT OLLA:

☐ rehtori	☐ opinto-ohjaaja	☐ ryhmänohjaaja
☐ aineenopettaja, kuka:	☐ erityisopettaja	
☐ terveydenhoitaja		
☐ koulukuraattori	☐ koulupsykologi	☐ lääkäri
☐ nuorisotyöntekijä	☐ muu asiantuntija, kuka:	
☐ huoltajat	☐ muu henkilö, kuka:	

KÄSITELLYSTÄ ASIASTA SAA TIEDOTTAA:

☐ rehtorille	☐ opinto-ohjaajalle	
☐ ryhmänohjaajalle		
☐ aineenopettajalle, kenelle:	☐ erityisopettajalle	
☐ terveydenhoitajalle	☐ koulukuraattorille	
☐ koulupsykologille		
☐ lääkärille	☐ nuorisotyöntekijälle	
☐ muulle asiantuntijalle, kenelle:		☐ huoltajille
☐ muulle henkilölle, kenelle:		

Kontiolahdessa ____ / ____ 20 ____

suostumuksen antaja

Koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen

Opintojen etenemisen seuranta

Kontiolahden lukiossa jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jota päivitetään koko opiskelun ajan. Ryhmänohjaaja seuraa opiskelusuunnitelman mukaisten opintojen edistymistä jaksottain.

Lukion opettajakunta pitää säännöllisesti arviointipalavereja, joissa seurataan opiskelijoiden opintojen edistymistä ja pedagogisen tuen tarpeita. Nämä palaverit ovat sekä ennaltaehkäiseviä että varhaisen puuttumisen väline. Arviointipalaveriin osallistuvat rehtori, apulaisrehtori, opinto-ohjaaja, erityisopettaja ja ryhmänohjaajat. Arviointipalaverissa käsitellään jokaisen ryhmän asioita ryhmänohjaajan johdolla. Ryhmästä käydään läpi vain ne opiskelijat, joiden opintojen etenemisestä on huolta. Ryhmänohjaaja valmistautuu arviointipalaveriin käymällä läpi opiskelijoiden opintosuoritukset ja muut oppimisen tukeen liittyvät asiat, kuten poissaolot. Arviointipalaverien tarkoituksena on varmistaa, että opiskelija saa oikea-aikaista ja riittävää tukea opintoihinsa myös erityisopettajan sekä opiskelijahuollon kautta.

Osallistuminen opetukseen ja poissaolotilanteet

Opiskelijan tulee osallistua opetukseen henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä. Opiskelijan on ilmoitettava poissaolostaan ryhmänohjaajalle poissaolopäivänä.

Opettajat seuraavat poissaoloja ja kirjaavat ne Wilmaan. Toistuvat poissaolot ovat usein merkki opiskeluun kiinnittymättömyydestä. Asia otetaan puheeksi opiskelijan kanssa mahdollisimman nopeasti, mikä ehkäisee ongelmien kasaantumista ja opintojen keskeytymistä. Ryhmänohjaaja voi konsultoida opiskeluhuollon henkilöstöä tuen tarpeen arvioimiseksi ilmaisematta opiskelijan henkilöllisyyttä, ellei siihen ole saatu

opiskelijan lupaa. Yhteydenotto opiskeluhuollon palveluihin tehdään tarvittaessa yhdessä opiskelijan kanssa. Poissaoloja seurataan ja opiskelijoiden tuen tarvetta arvioidaan säännöllisesti arviointipalaverissa.

Jos opiskelija on poissa ilmoittamatta, aineenopettaja toimii seuraavasti:

Kun opiskelijalla on 3 perusteetonta poissaoloa opintojaksolta, lähettää sekä aineenopettaja opiskelijalle että ryhmänohjaajalle viestin Wilmassa liian useasta poissaolosta.

Mikäli perusteettomat poissaolot jatkuvat (5 perusteetonta poissaoloa), aineenopettaja voi poistaa opiskelijan opintojaksolta tai sopia mahdollisesti korvaavista lisätehtävistä.

Jos opiskelija on poissa ilmoittamatta, ryhmänohjaaja toimii seuraavasti:

1. Opiskelijaan otetaan yhteyttä Wilman kautta tai puhelimitse. Opiskelijalta pyydetään aina poissaoloselvitys, sairaustapauksissa lääkärin/terveydenhoitajan todistus yli kolmen päivän poissaoloista. perusteettomista poissaoloista otetaan aina yhteyttä alaikäisen opiskelijan huoltajaan ja pyydetään selvittämään poissaolon syy. Mikäli poissaolon syy viittaa opiskeluhuollon tarpeeseen, on ryhmänohjaajan otettava viipymättä yhteyttä opiskeluhuollon henkilöstöön opiskelijan kanssa yhdessä tai hänen luvallaan.

Mikäli perusteettomat poissaolot jatkuvat yli 30 tuntia tai opiskelijan opintoihin osallistuminen on epäsäännöllistä, kutsutaan opiskelija ja alaikäisen opiskelijan huoltaja pedagogiseen keskusteluun tilanteen selvittämiseksi ja tuen tarpeen arvioimiseksi. Keskusteluun kutsutaan tarvittaessa opintojen tukemiseen osallistuvia henkilöitä esim. opinto-ohjaaja ja/tai erityisopettaja. Ryhmänohjaaja kirjaan keskustelun opiskelijan muistiot välilehdelle.

Mikäli perusteettomat poissaolot jatkuvat yhä keskustelun jälkeen (yli 60 tuntia tai osallistuminen on epäsäännöllistä) ja/tai sovitut asiat eivät toteudu, ehdote-taan opiskelijalla monialaisen asiantuntijaryhmän koolle kutsumista opiskelu-huollon tuen tarpeen selvittämiseksi ja palveluiden järjestämiseksi.

Jos perusteettomat poissaolot yhä jatkuvat (yli 90 tuntia), ryhmänohjaaja ottaa yhteyttä rehtoriin, joka kutsuu opiskelijan ja alaikäisen opiskelijan huoltajan kuulemistilaisuuteen, jonka perusteella rehtori tekee päätöksen jatkotoimenpi-teistä lukiolain (714/2018) määräämällä tavalla.

2. Ellei opiskelijaan saada yhteyttä ja perusteettomat poissaolot jatkuvat yli 30 tuntia, ryhmänohjaaja ottaa yhteyttä
 - a)
alaikäisen opiskelijan huoltajaan. Mikäli huoltajaankaan ei reagoi yhteydenottoi-hin, ryhmänohjaaja konsultoi rehtoria/kuraattoria mahdollisen lastensuojelutar-peen arvioimiseksi. Opinto-ohjaaja tarjoaa aikaa opintojen jatkosuunnitelman laatimiseksi.
 - b)
täysi-ikäisen opiskelijan osalta rehtoriin/kuraattoriin, jotka arvioivat ohjauksen ja opiskeluhuollon tarvetta yhdessä ryhmänohjaajan kanssa. Opinto-ohjaaja tarjoaa aikaa opintojen jatkosuunnitelman laatimiseksi.

3. Ellei opiskelija saavu jatkamaan opintojaan tai opinto-ohjaajan tarjoamalle ajalle eikä ota vastaan tarjottuja opiskeluhuollon palveluja, päätetään viimeis-tään arviointipalaverissa lähettää varoituksena kirje eronneeksi katsomisesta. Arviointipalaverissa päätetään, että koulusihteri tekee ilmoitukset Kelalle ja il-moitetaan asiasta etsivälle nuorisotyölle, mikäli opiskelija on antanut siihen lu-van.

4. Jos opiskelija ei ota yhteyttä määräaikaan mennessä eikä palaa jatkamaan opintojaan, arviointipalaverissa tehdään selvitys koulun tekemistä toimenpiteistä ja esitetään rehtorille opiskelijan katsomisesta eronneeksi. Rehtori tekee päätöksen selvityksen pohjalta. Kontiolahden lukio ilmoittaa ilman uutta opiskelupaikkaa olevasta oppivelvollisuusikäisestä opiskelijasta sekä opiskelijan kotikunnan asiasta vastaavalle henkilölle että etsivälle nuorisotyölle.

Opintojen päätoimisuus ja Kelalle ilmoittaminen

Lukio-opinnot katsotaan päätoimisiksi, kun lukukaudessa opiskelija suorittaa vähintään 20 opintopistettä tai osallistuu vähintään kahden eri aineen ylioppilaskokeeseen. Ellei opiskelija opiskele päätoimisesti, ryhmänohjaaja tuo tämän esiin arviointipalaverissa. Palaverissa tehdään mahdollinen päätös ilmoittamisesta Kelaan. Koulusihteeri tekee päätöksen perusteella ilmoituksen Kelaan asiasta.

Opintojen keskeyttäminen ja oppilaitoksesta eroaminen

Kontiolahden lukiossa on toimintamallit, joilla puututaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa poissaoloihin tai muihin huolenaiheisiin keskeyttämisen ehkäisemiseksi. Oppilaitoksessa järjestetään eri oppiaineisiin liittyviä tukio-pintojaksoja. Opintoja on mahdollista jakaa neljälle vuodelle.

Kaikki keskeyttämässä tai eroamassa olevat opiskelijat ohjataan aina opinto-ohjaajan vastaanotolle. Opiskelijan tulee tehdä riittävä selvitys opinto-ohjaajalle keskeyttämisen perusteista. Kaikissa keskeytys- tai erohakemuksissa tulee olla sekä ryhmänohjaajan että opinto-ohjaajan puolto ja syy keskeyttämiselle tai eroamiselle. Rehtori tekee päätöksen asiasta tämän pohjalta. Lukio ilmoittaa ilman uutta opiskelupaikkaa olevasta oppivelvollisuusikäisestä opiskelijasta opiskelijan kotikunnan asiasta vastaavalle henkilölle sekä etsivälle nuorisotyölle.

Yhteistyö etsivän nuorisotyön kanssa

Kontiolahden kunnan etsivän nuorisotyön tehtävänä on sekä tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori että auttaa sellaisten palvelujen ja muiden tukien piiriin, joilla edistämme nuoren kasvua, itsenäistymistä, pääsyä kouluttautumaan ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö tekee ensisijaisesti työtä perustuen nuoren itsensä antamiin tietoihin ja arvioon tuen tarpeesta. Kontiolahden lukion ja etsivän nuorisotyön välisellä yhteistyöllä tuodaan etsivä nuorisotyö lähelle opiskelijan arkea. Lisäksi tällä yhteistyöllä lisätään luottamusta nuorten ja etsivä nuorisotyön välille.

KONTIOLAHDEN LUKION SUUNNITELMA KURINPITO- KEINOJEN KÄYTTÄMISESTÄ JA NIIHIN LIITTYVISTÄ MENETTELYISTÄ

Päivitetty 27.10.2025

SISÄLLYS

1. Johdanto.....	26
2. Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt	26
3. Oikeus tarkastaa opiskelijan tavarat	27
4. Haltuun ottamisen ja tarkastamisen yleiset periaatteet	28
5. Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen	29
6. Periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä.....	29
7. Henkilökunnan osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä.....	30
8. Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen eri tahoille	30
9. Yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa.....	30
10. Menettelytavat suunnitelman seurantaan sekä sen toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten.....	30

1. johdanto

Lukiolain 21 §:n (Lukiolaki 714 / 2018) mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Lukioyhteisön yhteistyö ja erilaiset pedagogiset ratkaisut luovat edellytyksiä hyvän työrauhan rakentumiselle. Lukiokoulutuksen järjestäjällä on oikeus käyttää myös lukiolain mukaisia kurinpitokeinoja.

Lukiolain 21 §:n mukaan koulutuksen järjestäjän tulee opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnitelman tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu.

Tämän suunnitelman laadinnassa on huomioitu, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain lainmukaisia keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla oikeassa suhteessa tekoon, eikä niitä saa käyttää asiaan kuulumattomassa tarkoituksessa, kuten esimerkiksi häpäisemistarkoituksessa.

Kontiolahden lukiossa on erillinen opetussuunnitelmaan liitetty suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Suunnitelman noudattamista ja toteutumista valvotaan säännöllisesti.

Kontiolahden lukiolla on koulutuksen järjestäjän hyväksymät järjestyssäännöt, joilla edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitosyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

2. Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt

Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai

toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen, ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä.

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Päätöksen opiskelijan opetukseen epäamisestä tekee koulutuslautakunta rehtorin esityksestä. Rehtorin tulee kuulla asiassa opiskelijaa, huoltajaa (alle 18-vuotiaan opiskelijan kohdalla) ja opettajakuntaa.

Lievemmässä tapauksessa opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus hänen epäasiallisesta toiminnastaan tai rikkeestään koulun järjestyssääntöjä kohtaan. Kirjallisesta varoituksesta päättää rehtori.

Rehtorilla ja opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa opiskelijalta 21 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine.

Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain opiskelijan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettussa haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

3. Oikeus tarkastaa opiskelijan tavarat

Opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, opiskelijan hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat sekä päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 21 §:n 2 momentissa tarkoitettun esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on tällaisia esineitä tai aineita ja opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Opiskelijalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy.

Tarkastajan tulee olla opiskelijan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla.

Edellä säädetystä tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin lukiolain mukaisesti poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Pykälässä säädetyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin opiskelija osallistuu opetussuunnitelman tai koulutuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen koulutukseen tai toimintaan. Tämä koskee muun muassa lukion järjestämiä opintomatkoja ja leirikouluja.

4. Haltuun ottamisen ja tarkastamisen yleiset periaatteet

Lukiolain 26 d ja 26 e §:ssä tarkoitetut toimenpiteet opiskelijoiden tavaroiden haltuun ottamisesta on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja opiskelijan tarkastamisessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee oppilaitoksissa suunnitella ja ohjeistaa.

Edellä 26 d §:n mukaisten voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta koulutuksen järjestäjälle. Opiskelijan tarkastaminen ja esineiden ja aineiden haltuun ottaminen tulee kirjata. Haltuun ottamisesta ja tarkastamisesta on ilmoitettava alaikäisen opiskelijan huoltajille mahdollisimman pian.

5. Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen

Edellä lukiolaissa 26 d §:ssä tarkoitetut opiskelijalta haltuun otetut esineet ja aineet luovutetaan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tai, jos opiskelija on täysi-ikäinen, hänelle itselleen. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos opiskelijalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammukset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi. Opiskelijalle itselleen luovutettavat esineet ja aineet luovutetaan työpäivän päätyttyä.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta noudata esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen tulee kirjata.

6. Periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä

Lukion kurinpidollisia toimet, joissa puututaan opiskelijan toimintaan tai hänen hallussaan olevien esineiden haltuunottoon, tulee perustua yleiseen lainsäädäntöön, lukiolaikiin, lukion järjestyssääntöihin tai opiskelijoiden ja henkilökunnan turvallisuuden varmistamiseen.

Kurinpidollisissa toimissa (kirjallinen varoitus, erottaminen määräajaksi, opiskelijan tavaroiden haltuunotto) tulee rehtorin kuulla opiskelijaa ja opettajakuntaa sekä alle 18-vuotiaan opiskelijan kohdalla hänen huoltajaansa.

Em. kurinpidolliset toimet, ja niihin johtaneet tapahtumat tulee kirjata. Kirjaamisessa tulee huomioida opiskelijan, hänen opettajansa tai muun tapahtumassa läsnä olleen näkemykset asiasta.

Yleisen lainsäädännön mukaiset koulussa tapahtuneet epäillyt rikosasiat tulee saattaa viipymättä poliisiviranomaisen tietoon.

7. Henkilökunnan osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä

Tämä opetussuunnitelmaan liitetty suunnitelma kurinpitotoimien käyttämisestä on annettu henkilökunnan tietoon. Suunnitelmaa on käsitelty yhdessä henkilökunnan kanssa. Lukuvuoden aloituksen yhteydessä suunnitelman sisältö kerrataan opettajakunnan ja opiskelijakunnan kanssa ja siitä tiedotetaan opiskelijoiden huoltajille.

8. Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen eri tahoille

Suunnitelmasta tiedotetaan lukuvuoden aloituksen yhteydessä opiskelijoille ja heidän huoltajilleen. Suunnitelma on myös nähtävillä koulun [www-sivuilla](#).

9. Yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa

Lukio on jatkuvasti yhteydessä huoltajiin vanhempainiltojen sekä Wilma-järjestelmän kautta. Huoltajilla on omat huoltajatunnukset Wilma-järjestelmään.

Lukio on tarvittaessa yhteydessä viranomaistahoihin. Poliisin taholta Kontiolahden kunnan koulujen yhteistyötahona Poliisissa on erikseen nimetty koulupoliisi. Poliisin kanssa läheisesti toimivalla ns. Nuorten tiimillä on säännöllisen yhteistyö lukion kanssa. Yhteistyötä suunnitellaan ja seurataan säännöllisillä kokouksilla.

10. Menettelytavat suunnitelman seurantaan sekä sen toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten.

Suunnitelman toteutumista seurataan ja sitä arvioidaan opettajakokouksissa, opiskelijakunnan kokouksissa sekä vuosittain toteutettavissa lukion toiminnan arviointikyselyissä.

Arviointikyselyt kohdistetaan vuosittain erikseen niin opiskelijoille, huoltajille kuin opettajakunnallekin.

KONTIOLAHDEN LUKION SUUNNITELMA OPISKELIJOI- DEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVAL- LALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

Päivitetty 27.10.2025

SISÄLLYS

1. Johdanto.....	33
2. Kiusaaminen	33
2.1. Kiusaamisen määritelmä	33
2.2. Kiusaamisen ehkäiseminen	34
2.3. Kiusaamiseen puuttuminen	34
3. Väkivalta ja aggressiivinen käyttäytyminen.....	35
3.1. Väkivallan ja aggressiivisen käyttäytymisen määritelmä	35
3.2. Väkivallan ja aggressiivisen käyttäytymisen ehkäiseminen	36
3.3. Väkivaltaan ja aggressiiviseen käyttäytymiseen puuttuminen	36
4. Häirintä.....	37
4.1. Häirinnän määritelmä.....	37
4.2. Häirinnän ehkäiseminen	37
4.3. Häirintään puuttuminen.....	38
5. Yhteydenottotavat huoltajiin ja yhteistyö huoltajien kanssa	38
6. Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa.....	39
7. Suunnitelmasta tiedottaminen.....	39
8. Suunnitelman päivittäminen ja toteutumisen seuranta	39

1. Johdanto

Lukiolain mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön (Lukiolaki 714 / 2018 21 §). Opetuksen järjestäjän tulee taata sekä opiskelijoiden että henkilökunnan fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus kaikissa tilanteissa. Turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria ja se tulee ottaa huomioon oppilaitoksen toiminnassa.

Kontiolahden lukion opiskeluhuoltosuunnitelmaan sisältyy oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §: n mukainen suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Suunnitelmassa otetaan huomioon sekä opiskelijoiden keskinäiset että opiskelijoiden ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet koulussa.

Kontiolahden lukiossa ei hyväksytä kiusaamista, väkivaltaa, aggressiivista käyttäytymistä eikä häirintää ja kaikilla kouluyhteisön jäsenillä on velvollisuus toimia niiden estämiseksi ja vähentämiseksi. Mikäli kiusaamista, väkivaltaa, aggressiivista käyttäytymistä tai häirintää kuitenkin ilmenee, on siihen puututtava viipymättä.

2. Kiusaaminen

2.1. Kiusaamisen määritelmä

Kiusaaminen on häirintää ja se on yksi syrjinnän muodoista. Koulukiusaamisella tarkoitetaan sitä, että yksi ja sama opiskelija joutuu yhden tai useamman muun opiskelijan/kouluyhteisön jäsenen toistuvan loukkaamisen, vahingoittamisen, syrjimisen tai muun kielteisen toiminnan kohteeksi pystymättä puolustautumaan tai vaikuttamaan saamaansa kohteluun (vrt. www.mll.fi). On huomattava, että myös opettaja tai muu kouluyhteisön jäsen voi joutua kiusaamisen kohteeksi.

Kiusaaminen voi olla suoraa tai epäsuoraa. Suora kiusaaminen on uhrin fyysistä ja verbaalista satuttamista sekä uhrin omaisuuden tai esimerkiksi koulutöiden varastamista tai tuhoamista.

Epäsuora kiusaaminen on usein vaikeasti havaittavaa. Se on uhrin satuttamista kiertoitteisesti vahingoittamalla hänen vuorovaikutussuhteitaan tai sulkemalla hänet pois joukosta.

Kiusaaminen voi tapahtua myös esim. netissä.

Jokainen kokee kiusaamisen omalla tavallaan. Koulun tehtävänä on selvittää kaikki epäillyt kiusaamistapaukset niin, ettei kenenkään tarvitse tuntea oloaan turvattomaksi koulussa.

Kiusaamista on mm.:

- tavaroiden piilottelu tai luvatta ottaminen
- töniminen, lyöminen, potkiminen, nipistely, maahan kaataminen, ja kaikki muu käsiksi käyminen (myös väkivalta, joka naamioidaan urheiluksi tai leikiksi)
- nimittely, pilkkaaminen, haukkuminen, lällätys, ilkkuva matkiminen, kikattelu, pilkallinen nauru, naurunalaiseksi tekeminen, kuiskuttelu
- olemuksen, ulkonäön, käyttäytymisen tai tekemisten pilkkaaminen
- pelottelu, uhkailu, pakottaminen, kiristäminen, pettäminen, perättömien juttujen keksiminen
- toisen yllyttäminen yhtä vastaan, yksin jättäminen ilman syytä, ilmeily, vihjaileminen, merkitsevien silmäysten vaihtaminen, eristäminen ryhmän sosiaalisesta kanssakäymisestä, tervehtimättä ja/tai vastaamatta jättäminen
- uhrin arvosteleminen hänen selkensä takana, juorujen ja perättömien juttujen levittäminen

2.2. Kiusaamisen ehkäiseminen

Opiskelijoiden kiusaamisen vastaisia asenteita vahvistetaan. Kiusaamiseen liittyvistä käytänteistä tiedotetaan opiskelijoille ja huoltajille lukuvuoden alussa. Säännöt saatetaan selvästi tiedoksi opiskelijoille ja huoltajille. Ohjaus- ja opetusryhmissä ryhmänohjaaja, opettajat ja opiskeluhuoltoryhmän jäsenet käsittelevät kiusaamiseen liittyviä asioita.

Kiusaamiseen puututaan aina ja tietoon tulleet kiusaamistapaukset kirjataan.

2.3. Kiusaamiseen puuttuminen

Ensisijaisena vastuuhenkilönä koulussa on henkilö, joka on ensimmäisenä tilanteessa mukana tai jonka tietoon kiusaaminen ensimmäiseksi tulee.

- Keskustellaan asianosaisten kanssa ja selvitetään tilanteen kulku. Koulun henkilökunnasta on aina läsnä kaksi edustajaa.
- Kirjataan tapahtumat.
- Järjestetään asianosaisten kuuleminen ja sovitaan kiusaamisen loppumisesta. Jos kiusaajia on useampi kuin yksi, pyritään kaikkien kiusaajien kanssa keskustelemaan samanaikaisesti ja toisistaan erillään.
- Tehdään selväksi asianosaisille mitä tapahtuu, jos sopimus ei pidä.
- Sovitaan seurannasta.
- Ilmoitetaan asiasta tapauskohtaisesti harkiten huoltajalle, koulun opiskeluhuoltoryhmälle, kuraattorille, vakavissa tapauksissa myös lastensuojeluviranomaisille ja/tai poliisille.
- Seurataan tilannetta. Jos kiusaaminen toistuu, kutsutaan asianosaiset huoltajineen (jos kiusattu/kiusaaja alaikäinen) palaveriin selvittämään tilannetta ja sopimaan miten menettellään kiusaamisen lopettamiseksi.

3. Väkipvalta ja aggressiivinen käyttäytyminen

3.1. Väkipvallan ja aggressiivisen käyttäytymisen määritelmä

Väkipvalta on fyysisen voiman tai vallan tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista. Väkipvalta kohdistuu ihmiseen itseensä, toiseen ihmiseen, ihmisryhmään tai yhteisöön. Henkinen väkipvalta on yhteisön jäsenen kohdistettua solvaamista, halventamista, eristämistä, työn/toiminnan mitätöintiä, uhkaamista, selän takana puhumista tai muuta painostusta (vrt. kiusaaminen). Väkipvallan pelko ahdistaa, lamauttaa ja masentaa.

Aggressiivisuus on kaikilla ihmisillä. Aggressio on nimitys monille vaikeille ja haastaville tunteille kuten esim. pettymys, pelko, kateus, mustasukkaisuus ja suru. Aggression taustalla on aina henkilön sen hetkinen kokemus ja elämäntilanne sekä erilaisia persoonallisuus-, ympäristö- ja biologisia tekijöitä. Aggressio ei ole paha tai huono asia, mutta ongelmia ilmenee, mikäli tunteiden hallitseminen on vaikeaa ja jos haastavia tunteita kanavoitetaan huonoilla keinoilla.

Aggressiivisuus on ruumiillisesti tai sanallisesti vahingoittavaa tai häiritsevää käyttäytymistä. Aggressiivisuus ei ole sama kuin väkivaltaisuus, vaan väkivalta on reaktio aggressiivisuuteen. Toisen ihmisen aggressio ja aggressiivisuus aiheuttaa uhatuksi tulemisen tunnetta ja pelkoa väkivallan kohteeksi joutumisesta.

3.2. Väkivallan ja aggressiivisen käyttäytymisen ehkäiseminen

Opiskelijoiden väkivallan ja aggressiivisen käytöksen vastaisia asenteita vahvistetaan. Väkivaltaan ja aggressiiviseen käyttäytymiseen liittyvistä käytänteistä tiedotetaan opiskelijoille ja huoltajille lukuvuoden alussa. Säännöt saatetaan selvästi tiedoksi opiskelijoille ja huoltajille. Ohjaus- ja opetusryhmissä ryhmänohjaaja, opettajat ja opiskeluhuoltoryhmän jäsenet käsittelevät väkivaltaan ja aggressiiviseen käytökseen liittyviä asioita. Väkivaltaan ja aggressiiviseen käytökseen puututaan aina ja tietoon tulleet tapaukset kirjataan.

3.3. Väkivaltaan ja aggressiiviseen käyttäytymiseen puuttuminen

Aggressiotilanteessa opettajan/kouluyhteisön jäsenen tulee yrittää pysyä rauhallisena ja rauhoitella aggressiivisesti käyttäytyvää henkilöä puheella. Tilanne ja sen vaatimat toimenpiteet yritetään arvioida nopeasti eikä aggressiiviseen käyttäytymiseen vastata aggressiolla. Provosoivaa käyttäytymistä tulee välttää.

Lukiolain 26 §:n mukaan rehtorilla ja opettajalla on oikeus määrätä opetusta häiritsevää opiskelijaa poistumaan jäljellä olevan oppitunnin tai oppilaitoksen järjestämien tilaisuuksien ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta. Poistumismääräykset kirjataan (LL 26a §). Jos poistettava opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia opiskelijan poistamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Opiskelijan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.

Jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai muun kouluyhteisön jäsenen turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi, voidaan opiskelijan osallistuminen opetukseen evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi.

Epäämiset kirjataan (LL 26a §).

4. Häirintä

4.1. Häirinnän määritelmä

Jokaisella on oikeus ihmisarvon loukkaamattomuuteen ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen. Yhdenvertaisuuslaki määrittelee häirinnän yhdeksi syrjinnän muodoksi. Lain mukaan häirintä on henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri (Yhdenvertaisuuslaki 2004/21, 6§).

Sukupuolista häirintää on ei-toivottu huomio, joka liittyy sukupuoleen, esimerkiksi halventava tai alentava puhe toisen sukupuolesta, sukupuoleen liittyvä kiusaaminen, teot, jotka saavat tuntemaan itsensä noloksi, pelokkaaksi, loukkaantuneeksi tai vihaiseksi.

Seksuaalista häirintää on muun muassa vihjailu ja seksuaalisesti värityneet vitsit, varta-aloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat puheet ja kysymykset. Ehdottelu, vaatiminen ja fyysinen koskeminen sekä raiskaus tai sen yritys ovat seksuaalista häirintää. Häirintä voi tapahtua myös puhelimen ja netin välityksellä. Sukupuolinen huomio muuttuu häirinnäksi silloin, kun sitä jatketaan, vaikka huomion kohde ilmaisisi sen olevan epämiellyttävää.

Rasististen viestien lähettäminen ja rasistiset kommentit ovat erittäin loukkaavaa käytöstä.

4.2. Häirinnän ehkäiseminen

Opiskelijoiden häirinnän vastaisia asenteita vahvistetaan. Häirintään liittyvistä käytännöistä tiedotetaan opiskelijoille ja huoltajille lukuvuoden alussa. Säännöt saatetaan selvästi tiedoksi opiskelijoille ja huoltajille. Ohjaus- ja opetusryhmissä ryhmänohjaaja, opettajat ja opiskeluhuoltoryhmän jäsenet käsittelevät häirintään liittyviä asioita. Häirintään puututaan aina ja tietoon tulleet tapaukset kirjataan.

4.3. Häirintään puuttuminen

Ensisijaisena vastuuhenkilönä koulussa on henkilö, joka on ensimmäisenä tilanteessa mukana tai jonka tietoon häirintä ensimmäiseksi tulee.

- Keskustellaan asianosaisten kanssa ja selvitetään tilanteen kulku. Koulun henkilökunnasta on aina läsnä kaksi edustajaa.
- Kirjataan tapahtumat.
- Järjestetään asianosaisten kuuleminen ja sovitaan häirinnän loppumisesta.
- Tehdään selväksi asianosaisille mitä tapahtuu, jos sopimus ei pidä.
- Sovitaan seurannasta.
- Ilmoitetaan asiasta tapauskohtaisesti harkiten huoltajalle, koulun opiskeluhuoltoryhmälle, kuraattorille, vakavissa tapauksissa myös lastensuojeluviranomaisille ja/tai poliisille.
- Opiskeluhuolto huolehtii, että sekä uhri että tekijä saavat tarvitsemansa tuen.
- Seurataan, toistuuko tilanne

5. Yhteydenottotavat huoltajiin ja yhteistyö huoltajien kanssa

Suunnitelmasta opiskelijoiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä tiedotetaan lukuvuoden alussa ryhmänohjaajan tunnilla, opinto-oppaassa, Pedanetissa ja vanhempainilloissa. Opiskelijoita ja huoltajia kannustetaan ottamaan yhteyttä lukion henkilökuntaan välittömästi, jos ei-toivottua käytöstä ilmenee. Lukion henkilökunnan tulee pitää alaikäisten opiskelijoiden huoltajat ajan tasalla koulussa sattuneista ao. opiskelijoita koskevista selvittelyistä. Yhteydenottokanavat ovat puhelin, Wilma ja s-posti.

Tiedottamisessa on noudatettava kulloinkin voimassa olevia salassapitosäädöksiä.

6. Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

Lapuan lukio pitää yhteyttä muihin viranomaisiin ensisijaisesti kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteita ennaltaehkäisevässä mielessä. Akuuteissa tilanteissa rehtori, johtoryhmä ja opiskeluhuoltoryhmän jäsenet arvioivat tilannekohtaisesti, tarvitaanko viranomaisen apua.

7. Suunnitelmasta tiedottaminen

Suunnitelmasta opiskelijoiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä tiedotetaan opiskelijoille, huoltajille ja koulun henkilökunnalle lukuvuosittain päätettävällä tavalla, esim. ryhmänohjaajan tunnilla, opinto-oppaassa, Pedanetissa ja henkilökuntakokouksissa. Tiedottamisesta huolehtii rehtori yhdessä opettajien kanssa.

8. Suunnitelman päivittäminen ja toteutumisen seuranta

Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä päivitetään ja sen toteutumista seurataan ja arvioidaan tarvittaessa. Päivittämisestä, toteutumisen seurannasta ja arvioinnista vastaa lukion opiskeluhuoltoryhmä rehtorin johdolla.

